

КЛИК2022

КРАТКО. ЛЕКАРСТВА И КЛИНИКА 2022

Под редакцията на Захарий Кръстев

София

КЛИК2022

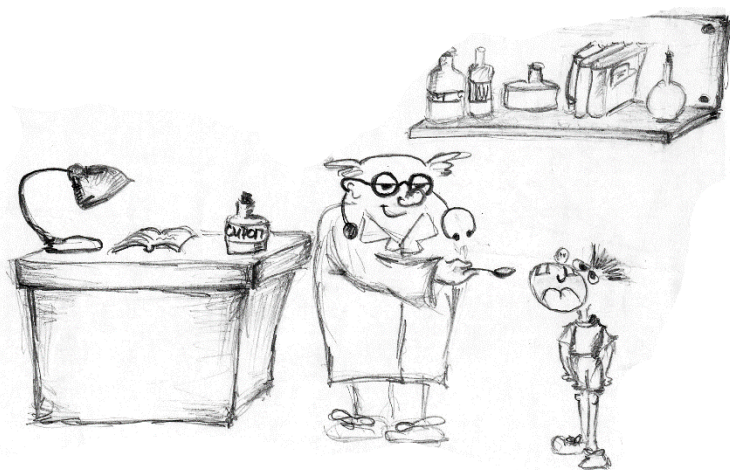
Кратко. Лекарства и Клиника 2022
Под редакцията на Захарий Кръстев

Художник – Добриана Панова
Медицински изображения – Марин Пенков
Езиков редактор – Марта Иванова
Предпечатна подготовка – Чавдар Главчев

© 2022 ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ
ЗУМ ДИЗАЙН
ISBN.....

За тази книга работиха:

Антонов, Красимир	Папочиев, Калин
Атанасова, Евелина	Петкова, Мария
Богов, Борис	Петрова, Михаела
Боянов, Михаил	Робев, Божил
Гевренова, Ренета	Спасова, Зоя
Желев, Деян	Сурчева, Славина
Казанджиева, Жана	Топалова, Антония
Кръстев, Захарий	Трифонов, Петър
Кръстева-Главчева, Адриана	Христов, Емил
Кръстева-Панова, Ася	Цанков, Николай
Маркова, Рада	Шотеков, Пенко

Чичо доктор като каже, мама с камфор ще ме маже.

Автори

Адриана Захаријева Кръстева-Главчева, дф

Антония Емилова Топалова, специализант –
Катедра „Вътрешни болести“,

Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Ася Захаријева Кръстева-Панова, доц. дмн –

Катедра „Образна и орална диагностика“,
Факултет по дентална медицина,

МУ - София

Божил Стефанов Робев, дм –

Клиника по клинична хематология,
Отделение „Медицинска онкология“,
УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Борис Илиев Богов, проф. дм –

Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по нефрология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Александровска“

Деян Тонев Желев, проф., дмн –

Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Евелина Георгиева Атанасова, дм –

Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Емил Иванов Христов, доц. дф –
ФХФ, СУ „Св. Кл. Охридски“

Жана Стоянова Казанджиева, доц. дм –

Катедра „Дерматология и венерология“,
Клиника по дерматология и венерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Александровска“

Захарий Александров Кръстев, проф. дмн,

акад. на БАНИ –
Клиника по гастроентерология,
УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Зоя Ангелова Спасова, проф. дм –

Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Калин Стоянов Папочиев –

Клиника по клинична хематология,
Отделение „Медицинска онкология“,
УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Красимир Антонов Антонов, проф. дмн –

Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“

Мария Димитрова Петкова, асистент –
Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски”

Михаела Васкова Петрова, дм –
Медицински център БАЛКАНМЕД – София

Михаил Ангелов Боянов, проф. дмн –
Катедра „Вътрешни болести”,
Клиника по ендокринология и болести на обмяната“, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Александровска”

Николай Константинов Цанков , проф. дмн,
чл.-кор. на БАН –
Аджибадем Сити Клиник –
Болница „Токуда” – София

Пенко Шотеков, проф. дмн –
Клиника по неврология, УМБАЛ „Св. Иван Рилски”

Петър Ивайлов Трифонов –
Катедра „Вътрешни болести“,
Клиника по гастроентерология, МФ,
МУ – София, УМБАЛ „Св. Иван Рилски”

Рада Маркова Маркова, доц. д-р, дм –
МЦ „Първа детска консултативна клиника“ – София,
МУ – Плевен

Ренета Славова Гевренова, доц. дф –
Катедра Фармакогнозия, Фармацевтичен факултет,
МУ – София

Славина Кирилова Сурчева, проф. дм –
Катедра по фармакология и токсикология, МФ,
МУ – София

Драги читателю!

Който и да си ти – фармацевт, работещ лекар, студент по медицина, фармация, стоматология – и искаш бързо да направиш справка, разгърни **КЛИК2022 – Кратко. Лекарства и Клиника 2022**.

В тази книга ние се постаряхме да обединим познанията си по различни медицински специалности – фармакология, разделите на вътрешната медицина, неврологията, дерматологията, да ги представим синтезирано.

Идеята: без да влизаме в детайли, да опишем накратко основните заболявания, с които се срещат лекарят и фармацевтът като студенти и, независимо от местоработата.

Създадохме възможности за бързи справки за механизмите на възникването на болестите и клиничните им прояви, за лечението им.

Сериозно място отделихме на медикаментите. Мащабът на медикаментозната терапия открива възможности за бърза ориентация за избора на лечение – от растителните лекарства до биологичната терапия. Всеки раздел завършва с продуктите, които можем да закупим без рецепта.

Лавината от информация е в състояние да притъпи мисловния процес. Имаме на разположение изобилие от детайли по най-различни проблеми от протичането на живота, включително от биологията. Ковид-епидемията създаде необозрим брой „специалисти“.

Надяваме се този **КЛИК2022** да помага на фармацевти и лекари да не се загубят в глобалната мрежа. Да съумяват бързо да се ориентират, да добият сигурност. Не да помнят, а всеки да избере своята част, която да чете. А защо не и цялата книга **КЛИК2022** – допълнение към медицинското образование и грижата за пациентите.

От редактора

Съдържание

ЗА ЛЕКАРСТВАТА	14
Кратко за антибиотиците	14
За антиагрегантите и антикоагулантите	20
За антихипертензивните	26
Антидиабетни медикаменти	28
Противоалергични средства	35
Имуномодулатори	38
Ваксини – същност, видове и приложение	42
Имуносупресори	50
Биологични средства	53
За цитостатиците	58
Препарати за хормонална, таргетна и имунотерапия на рака	65
Опиоидни аналгетици	77
Неопиоидни аналгетици	82
Нестероидни противовъзпалителни средства	84
Спазмолитици	88
Лекарства от растителен произход	91
За лекарствата при физиологични и патологични състояния	116
Плацебо ефект	126
Нишата „Пробиотици“	129
Литература	133
ПУЛМОЛОГИЯ	136
Настинка и грип	136
Какво научихме от Ковид-19 пандемията	137
Тонзилит	141
Остър катар на горните дихателни пътища (ОКГДП)	142
Остър бронхит	143
Пневмония	145
Плеврални изливи	150
Бронхиална астма (БА)	152
Хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ)	154
Бронхиектазии	157
Белодробна туберкулоза	158
Белодробен тромбоемболизъм (БТЕ)	161
Рак на белия дроб	164
Продукти без лекарско предписание	166
Литература	173
КАРДИОЛОГИЯ	174
Артериална хипертония	174
Ревматизъм	181
Миокардити	183
Инфекциозен ендокардит	184
Ишемична болест на сърцето (ИБС)	186
Сърдечни аритмии	189
Кардиомиопатия	194

Клапни пороци	194
Белодробно сърце	197
Сърдечна недостатъчност (СН)	199
Продукти без лекарско предписание	205
Литература	206
ЕНДОКРИНОЛОГИЯ	207
Хипотиреозидизъм	207
Хипертиреозидизъм (тиреотоксикоза)	208
Хиперпаратиреозидизъм	210
Хипопаратиреозидизъм	211
Захарен диабет (diabetes mellitus)	212
Затлъстяване	218
Метаболитен синдром	220
Синдром на Cushing	221
Болест на Addison	222
Лечение с глюкокортикоиди	224
Продукти без лекарско предписание	226
Литература	227
ХЕМАТОЛОГИЯ	228
Анемии	228
Агранулоцитоза	230
Левкемии	233
Лечение на левкозите	236
Лимфоми	238
Болест на Hodgkin (БХ)	238
Неходжкинови лимфоми (non-Hodgkin lymphoma, НХЛ)	240
Хеморагични диатези	242
Заболявания на тромбоцитите	243
Коагулопатии	244
Дисеминирана интравазална коагулация (ДИК-синдром)	246
Съдови хеморагични диатези (вазопатии)	246
Тромбози и лечение	247
Тромбофилии	247
Продукти за анемия без лекарско предписание	249
Литература	249
РЕВМАТОЛОГИЯ	250
Системен лупус еритематодес (SLE)	250
Склеродермия	253
Болест на Бехтерев	255
Ревматоиден артрит (РА)	256
Синдром на Райтер (Reiter's Syndrome, S. Reiteri)	258
Остеоартроза (остеоартрит)	259
Рахит	260
Остеопороза	260
Подагра	262
Лечение в ревматологията	263

Продукти в ревматологията без лекарско предписание	266
Литература	268
ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ	269
Болести на хранопровода	269
Гастроезофагеална рефлуксна болест (ГЕРБ)	271
Синдром на Barrett	276
Инфекция с <i>Helicobacter pylori</i>	276
Рак на стомаха	280
Холелитиаза. Холецистит	282
Остър панкреатит	284
Хроничен панкреатит	288
Рак на панкреаса	290
Вирусни хепатити	293
Лечение на остър вирусен хепатит	297
Хронични хепатити	300
Противовирусно лечение на хроничните вирусни хепатити	302
Хроничен автоимунен хепатит (ХАХ)	305
Чернодробна цироза	306
Псевдомембранозен ентероколит	309
Язвен колит (УК = улцерозен колит)	309
Болест на Crohn	311
Лечение на хроничните възпалителни заболявания на червата	312
Дисбиоза и пробиотици	316
Колоректален рак	321
Продукти в гастроентерологията без лекарско предписание	322
Литература	328
НЕФРОЛОГИЯ	329
Гломерулонефрити	329
Лечение на гломерулонефритите	332
Интерстициален нефрит	333
Инфекции на пикочните пътища	334
Лечение на инфекции на пикочните пътища	336
Бъбречнокаменна болест	337
Лечение на бъбречната колика	338
Бъбречна недостатъчност	339
Продукти в нефрологията без лекарско предписание	342
Литература	344
НЕВРОЛОГИЯ	345
Болести на периферната нервна система	346
Лумбо-сакрален и цервикобрахиален радикулит	347
Невралгия на троичния нерв	349
Неврит на лицевия нерв	352
Полиневрити и полирадикулоневрити	354

Остра възпалителна демиелинизираща полирадикулоневропатия (синдром на Guillain-Barre)	354
Диабетна полиневропатия	355
Менингити	356
Множествена склероза	360
Съдови заболявания на нервната система	362
Неврологични разстройства при хипертонична болест	362
Транзиторни исхемични атаки, ТИА	365
Мозъчен инсулт	367
Мозъчен кръвоизлив	367
Мозъчен инфаркт (исхемичен мозъчен инсулт)	369
Епилепсия	372
Паркинсонова болест	377
Продукти в неврологията без лекарско предписание	380
Литература	382
ПСИХИАТРИЯ	383
Психични симптоми и синдроми	383
Биполарно афективно разстройство	388
Шизофрения (schizophrenia)	391
Невротични и соматоформни разстройства, свързани със стрес	393
Тревожни разстройства	393
Паническо разстройство	394
Генерализирано тревожно разстройство	395
Дисоциативни (конверзионни) разстройства	396
ДЕРМАТОЛОГИЯ	398
Псориазис	398
Пиодермии	400
Еризипел	400
Импетиго	401
Фоликулити	402
Брадавици	404
Остри кондиломи	406
Херпесни вирусни инфекции	406
Херпес симплекс	407
Херпес зостер	408
Микози	410
Дерматофитни инфекции	410
Кандидози на устната лигавица	414
Себореен дерматит	415
Контактен дерматит	416
Атопичен дерматит	418
Сифилис	420
Гонорея	422
Дерматология. Литература	423
АЛЕРГИЧНИ РЕАКЦИИ	424
Орални прояви на лекарствена непоносимост	424

Алергия при ужилване от насекоми	427
Анафилактичен шок	428
Панели за лабораторни изследвания	430
Съкращения	431
Азбучник	435

